

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Seria 5: Statistikat Sociale

Rezultatet e Anketës së Buxhetit të Ekonomive Familjare 2012

AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS
AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA
KOSOVO AGENCY OF STATISTICS

Seria 5: Statistikat Sociale

**Rezultatet e Anketës së Buxhetit
të
Ekonomive Familjare 2012**

Botuesi: *Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK)*

Data e botimit: Qershor 2013

© : Agjencia e Statistikave të Kosovës

Riprodhimi autorizohet nëse tregohet burimi.

E shtypur nga: K.G.T, Prishtinë, Kosovë

Informata të shumta janë në dispozicion në internet,
ku mund të qaseni përmes veb-faqes së ASK-së
në internet: <http://esk.rks-gov.net>

Parathënie

Agjencia Statistikore e Kosovës (ASK), përkatësisht Departamenti i Statistikave Sociale (DSS) është duke zhvilluar Anketën mbi Buxhetin e Ekonomive Familjare (ABEF), prej vitit 2002.

Qëllimi i publikimit të rezultateve të Anketës së buxhetit të ekonomive familjare 2012, është që të ofrojmë të dhëna statistikore lidhur me të ardhurat, konsumin si dhe të dhëna statistikore për çështjet tjera të ngjashme që kanë të bëjnë me standardin jetësor të ekonomive familjare në Kosovë.

Në këtë publikim janë paraqitur rezultatet në formë përmbledhëse për konsumin, shpenzimet dhe të ardhurat e ekonomive familjare për periudhat 2010-2012 si dhe kushtet e jetesës për vitin 2012.

Përmes këtij publikimi është synuar zbutja e mungesës së informacioneve në fushën e standardit jetësor të ekonomive familjare në Kosovë. Besojmë se ky publikim do të shërbejë si një bazë e dobishme referuese për të gjithë shfrytëzuesit e të dhënave statistikore.

Përkrahje profesionale për zhvillimin e ABEF, kanë ofruar Organizata Suedeze (SIDA) si dhe Banka Botërore (BB). Falënderojmë ekspertët e këtyre organizatave për kontributin e tyre. Nga stafi tjetër i ASK-së në nivel rajonal, falënderojmë punëtorët e zyrave rajonale që kanë kontribuar në grumbullimin e të dhënave të ABEF .

Komentet, vërejtjet, sugjerimet dhe propozimet tuaja lidhur me këtë publikim janë të mirëseardhura dhe ato të dërgohen në adresën elektronike: social@rks-gov.net.

Publikimin përgatitën:

1. Mr. sc. Bashkim Bellaqa – Drejtor i Departamentit të Statistikave Sociale,
2. Emina Deliu – Shefe e Sektorit të Standardit Jetësor,
3. Besa Haqifi – Zyrtare e lartë e Sektorit të Standardit Jetësor dhe
4. Ahmet Cakolli - Zyrtar për dizajnim.

Qershor, 2013

Kryeshefi Ekzekutiv i ASK-së,
Isa Krasniqi

Lista e shkurtesave

ABEF	-	Anketa e Buxhetit të Ekonomive Familjare
ASK	-	Agjencia e Statistikave të Kosovës
BB	-	Banka Botërore
BE	-	Bashkimi Evropian
BPV	-	Bruto Produkti Vendor
DSS	-	Departamenti i Statistikave Sociale
IÇK	-	Indeksi i Çmimeve Konsumuese
KKIQ	-	Klasifikimi i Konsumit Individual sipas Qëllimit
LLK	-	Llogaritë Kombëtare
SIDA	-	Agjencioni Ndërkombëtar për Zhvillim dhe Bashkëpunim

P ë r m b a j t j a

	Faqe
H Y R J E	5
1 Konsumi i përgjithshëm në Kosovë 2010 - 2012	6
1.1 Trendët e konsumit	6
1.2 Shpërndarja e konsumit sipas grupeve të konsumit	6
2 Konsumi i ekonomive familjare në Kosovë 2010–2012	8
2.1 Konsumi kryesor (pesë grupet më të mëdha).....	9
2.2 Ushqimi dhe pijet joalkoolike	9
2.3 Banimi	10
2.4 Transporti.....	11
2.5 Veshmbathjet	11
2.6 Alkooli dhe duhani.....	12
2.7 Mobiliet	13
2.8 Shëndetësia	13
2.9 Komunikimi	14
2.10 Rekreacioni	14
2.11 Arsimi	15
2.12 Hotele dhe restorante	15
2.13 Mallrat dhe shërbime të tjera.....	16
3 Të hyrat private në Kosovë 2010 - 2012	17
3.1 Të hyrat kryesore të ekonomive familjare.....	17
3.2 Burimet e të hyrave individuale	18
3.3 Të ardhurat sipas strukturës gjinore.....	20
4 Kushtet e jetesës dhe Përballueshmëria	21
4.1 Pronësia sipas strukturës gjinore dhe nën hipotekë	21
4.2 Posedimi i dhomave dhe pajiseve/shërbimeve	21
4.3. Përballueshmëria	23
5 Konkluzione	26
Shtojcat	27

HYRJE

ABEF është një vrojtim statistikor që kryhet për të marrë të dhëna mbi shpenzimet për konsum, vetëkonsum, të ardhurat e familjeve dhe kushtet bazë socio-ekonomike në të cilin familjet jetojnë. Anketa siguron gjithashtu të dhëna mbi disa tregues të rëndësishëm në lidhje me kushtet e jetesës (banimin, posedimin e pajisjeve afatgjata në familje, kushtet e ngrohjes, udhëtimet dhe/ose pushimet vjetore), si edhe të dhëna mbi karakteristikat bazë demografike, ekonomike dhe sociale të familjeve.

Të dhënat e mbledhura nga ABEF do të sigurojnë gjithashtu informacion mbi nivelin e jetesës, masën dhe përbërjen e shpenzimeve dhe konsumit total të familjeve dhe karakteristika socio-ekonomike të tyre. Një nga objektivat specifike të Anketës së Buxhetit të Familjes është marrja e të dhënave të nevojshme për vlerësimin e peshave të cilat përdoren për llogaritjen e indeksit të çmimeve të konsumit. Gjithashtu, kjo anketë siguron të dhëna që do të përdoren si një input për matjen e konsumit privat në Llogaritë Kombëtare (LLK) të familjeve si dhe për analizimin e mirëqenies dhe varfërisë në nivel vendi brenda periudhës kohore të përcaktuar.

Të dhënat janë mbledhur në tërë Kosovën gjatë një viti duke përfshirë 2.400 ekonomi familjare, të zgjedhura sipas metodës së rastit dhe në pajtim me standardet e Bashkimit Evropian (BE) dhe praktikat më të mira ndërkombëtare. Shkalla e përgjigjeve është 82 përqind nëse ekonomitë familjare të zëvendësuara janë konsideruar se nuk kanë dhënë përgjigje.

Progresi ekonomik në vitet e fundit do të definohej si përmirësim i kushteve të jetesës në krahasim me periudhën menjëherë pas luftës. Në këto rrethana, ABEF është e mirëseardhur për matjen e standardit jetësor, për ofrimin e të dhënave për Bruto Produktin Vendor (BPV) si dhe fitimin e ponderave të çmimeve konsumuese.

Mostra e ABEF ka shtrirje në zonat urbane dhe rurale, në tërë territorin e Kosovës. Përpunimi dhe analizimi i të dhënave është bërë përmes programeve ACCESS dhe STATA. Pyetësi përmbante informata mbi përbërjen demografike të ekonomisë familjare duke përfshirë të dhëna individuale për secilin anëtar të ekonomisë familjare, si dhe të ardhurat, konsumin dhe shpenzimet, kushtet e banimit, aktivitetet në biznese dhe bujqësi, qasjen në infrastrukturën themelore dhe në shërbimet publike, etj.

1 Konsumi i përgjithshëm në Kosovë 2010 - 2012

Ky publikim paraqet të dhënat makroekonomike të ABEF për vitet 2010 - 2012. Në disa raste rezultatet ndryshojnë nga Llogaritë Kombëtare (LLK-të), pasi që LLK-të plotësohen me disa burime tjera të të dhënave (si p.sh. të dhëna prej doganave, të dhëna nga importi dhe të dhëna tjera nga prodhimi vendor) dhe bëjnë disa përshtatje.

Të dhënat janë grumbulluar sipas standardit ndërkombëtar të Klasifikimit të Konsumit Individual sipas Qëllimit (KKIQ). Më një mostër paksa më të vogël rezultatet duhet të konsiderohen si të përafërta.

1.1 Trendët e konsumit

Sipas rezultateve të ABEF 2012, kemi rritje prej 18,9 përqind të konsumit të përgjithshëm krahasuar me vitin 2011, si dhe rritje prej 9,23 përqind në konsum të ekonomive familjare dhe 13,97 përqind të konsumit për kokë banori.

Tabela 1: Konsumi i përgjithshëm në Kosovë 2010 – 2012

Viti	Gjithsej në Milion €	Konsumi për ekonomi familjare €	Konsumi për banor €
2010	1,937	7,110	1,226
2011	1,928	7,010	1,210
2012	2,292	7,657	1,380

1.2 Shpërndarja e konsumit sipas grupeve të konsumit

Pjesa më e madhe e buxhetit të ekonomive familjare në vitin 2012 është shpenzuar në ushqim dhe banim, 45 përqind për ushqim dhe 30 përqind për banim, të konsumit të përgjithshëm. Pjesa tjetër e radhës është shpenzuar për alkohol dhe duhan 5 përqind, ndërsa për transport dhe veshmbathje nga 4 përqind. Në vitin 2012, ushqimi nga prodhimi vetanak në konsumin e përgjithshëm përbën 6 përqind. (Me detalisht është paraqitur në tabelën 2)

Tabela 2: Shpërndarja e konsumit në Kosovë sipas grupeve të konsumit 2010 – 2012 në %

Konsumi	2010	2011	2012
Ushqimi dhe pijet joalkoolike	35	38	45
Alkool dhe duhan	4	4	5
Veshmbathja	6	5	4
Banimi	33	31	30
Mobiliet	3	3	3
Shëndetësi	2	2	2
Transport	6	6	4
Komunikim	2	2	2
Rekreacion	2	2	1
Edukim	1	1	1
Hotel dhe restorante	3	3	1
Të tjera	3	3	2
<i>Ushqimi i vet-prodhuar nga ekonomitë familjare</i>	7	7	6

Ushqimi në Kosovë dominohet nga mishi, buka dhe drithërat, qumështi, djathi, vezët, që kontribuojnë më shumë se gjysmën e konsumit të ushqimit (në vlerë). Më pas radhiten perimet dhe pijet jo alkoolike.

Tabela 3: Shpërndarja e konsumit të ushqimit në Kosovë 2010 - 2012 në %

Konsumi	2010	2011	2012
Buka dhe drithërat	19	21	19
Mishi	18	19	20
Peshku	1	1	1
Qumshti, djathi, vezët	19	18	16
Vajrat dhe yndyrat	4	5	4
Frutat	7	6	7
Perimet	12	11	11
Sheqeri dhe ëmbëlsirat	6	6	7
Produkte tjera ushqimore	5	5	5
Pijet joalkoolike	9	8	10
Ushqimi i përgjithshëm	100	100	100

2 Konsumi i ekonomive familjare në Kosovë 2010–2012

Dihet se konsumi është pjesë e rëndësishme e jetës së popullatës, pra niveli i konsumit dhe përmasat e tij janë qenësore për mirëqenien, ndërsa pasuria dhe varfëria varen nga aspekte të tjera në jetë. Të dhënat për konsum merren nga ekonomitë familjare, përderisa të ardhurat fitohen nga individët. Alkooli dhe duhani, veshmbathjet, argëtimi dhe disa gjëra tjera specifike mund të konsumohen individualisht, por pjesa më e madhe, si ushqimi, banimi dhe furnizimi shfrytëzohen së bashku nga pjesëtarët e ekonomive familjare.

Konsumi klasifikohet sipas KKIQ në harmonizim me Llogaritë Kombëtare dhe Indeksin e Çmimeve të Konsumit (IÇK). Përveç disa përmirësimeve, standarde të njëjta janë aplikuar gjatë viteve, duke e bërë atë të krahasueshëm më lehtë gjatë kohës.

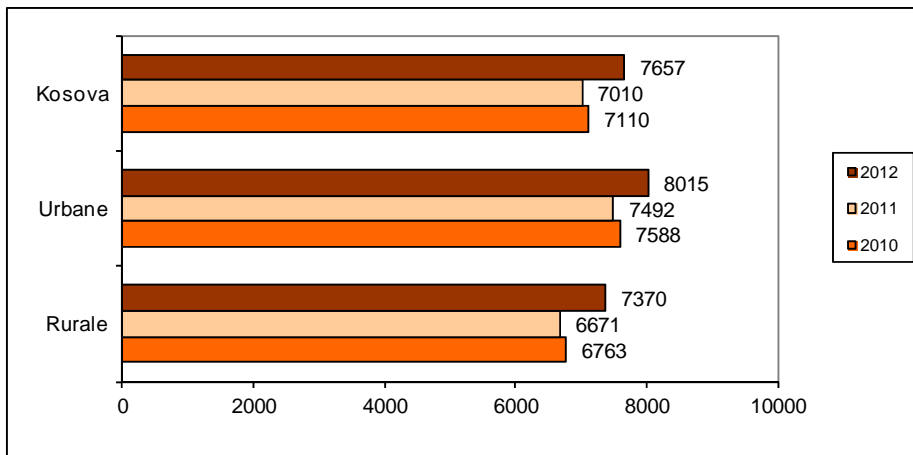
Shumica e konsumit bazohet në mallrat e blera dhe shërbimet e paguara gjatë periudhës së referuar, dhe një pjesë më e vogël në mallrat të vetëprodhuara. Periudha e referuar është dy javore për mallra ushqimore (të mbështetur me mbajtjen e shënimeve), tre muaj të fundit për mallra jo-ushqimore dhe 12 muajt e fundit për mallrat e qëndrueshme.

Në këtë dokument ne do të fokusohemi në nivelin e konsumit për grupe të ndryshme të konsumit (ushqim, veshmbathje, banim, etj.) dhe pjesëmarrjen e tyre në konsumin e përgjithshëm. Ekonomitë familjare me arsim të lartë dhe ekonomitë familjare urbane mund të shihen si treguese për zhvillimin e ardhshëm të konsumit, pasi që gjithnjë e më shumë njerëzit po arsimohen dhe Kosova është duke u urbanizuar.

Shifrat në tekst janë rrumbullakuar që të sinjalizojnë se një mostër anketë mund t'i japë vetëm vlera të përafërta.

Konsumi për ekonomi familjare gjatë vitit 2012 në Kosovë ka qenë 7.657 €, nga kjo vërehet se ka pasur rritje prej 9 përqind në krahasim me vitin 2011. Në ekonomitë familjare në vendbanimet urbane si dhe ato rurale është evidente rritja e konsumit të përgjithshëm, me rreth 10 përqind në rurale dhe 7 përqind në urbane.

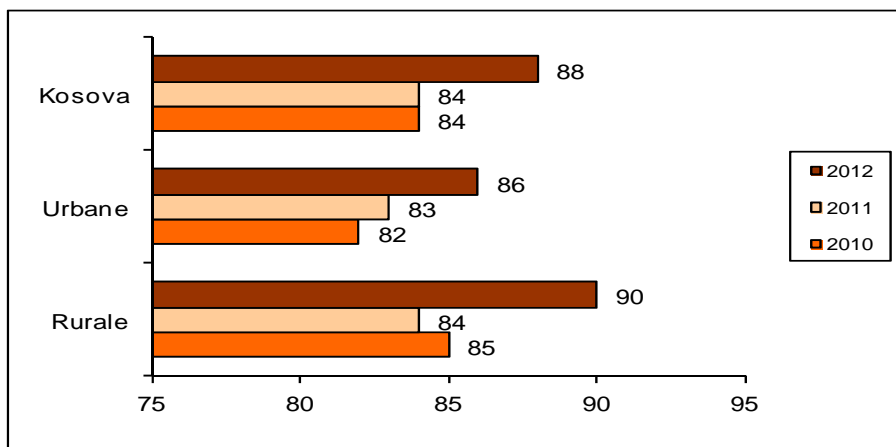
Graf. 1: Konsumi i përgjithshëm vjetor i ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 – 2012

2.1 Konsumi kryesor (pesë grupet më të mëdha)

Siç vërehet në Graf. 2 pesë kategoritë kryesore të konsumit më të lartë (ushqimi, banimi, alkooli dhe duhani, transporti dhe veshmbathjet) paraqesin 88 përqind të konsumit të përgjithshëm. Shtatë kategoritë tjera të konsumit e ndajnë 12 përqind të konsumit.

Graf. 2: Pesë kategoritë kryesore të konsumit të ekonomive familjare sipas lokalitetit, % e përgjithshme 2010 - 2012

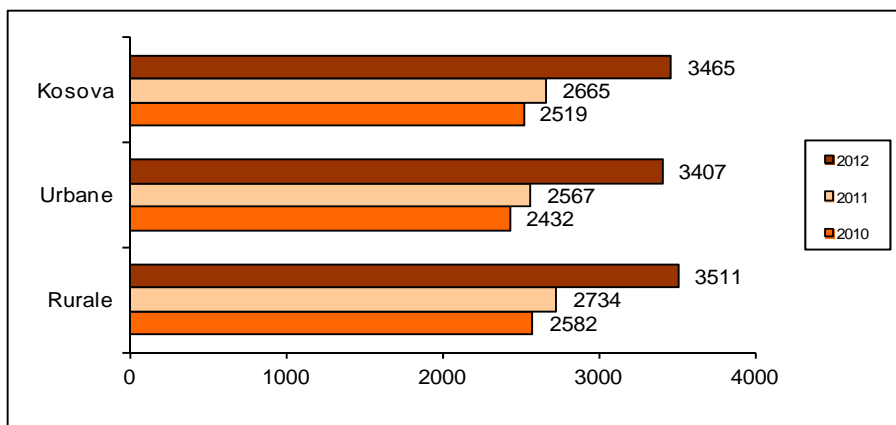

2.2 Ushqimi dhe pijet joalkoolike

Pjesa më e madhe e buxhetit të ekonomive familjare shfrytëzohet për ushqim dhe pijet joalkoolike dhe është llogaritur 3.465 € për vitin 2012 apo 45 përqind të konsumit të përgjithshëm. Shpenzimet për ushqim dhe pijet joalkoolike në ekonomitë familjare paraqesin rritje prej 30 përqind krahasuar me vitin 2011.

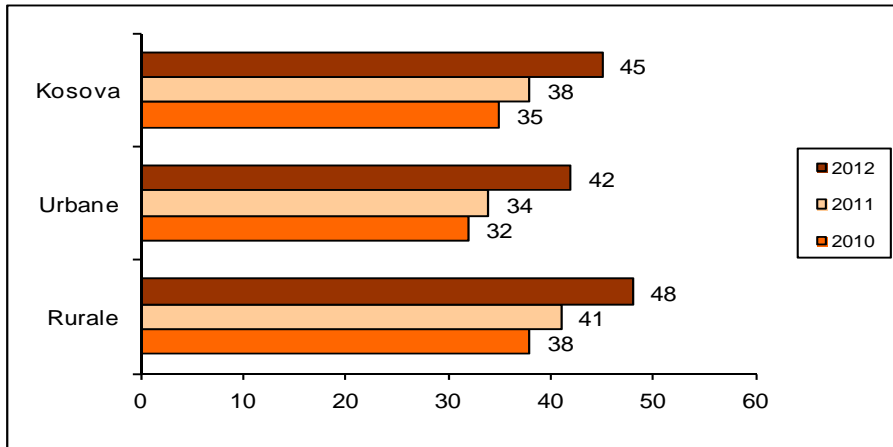
Përgjatë tri viteve të fundit vërehet rritje e konsumit për ushqim dhe pije joalkoolike, por në vitin 2012 është më e theksuar.

Graf. 3: Konsumi vjetor i ushqimit dhe pijeve joalkoolike nga ekonomitë familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012 në €

Të dhënat e paraqitura në Graf. 4 tregojnë se ushqimi dhe pijet joalkoolike përbëjnë komponentin kryesor të konsumit. Në Kosovë pjesëmarrja e ushqimit dhe pijeve joalkoolike në konsum ka pasur rritje nga 38 përqind në vitin 2011 në 45 përqind në vitin 2012. Trendi i rritjes është paraqitur në total dhe po ashtu edhe në zona urbane dhe rurale.

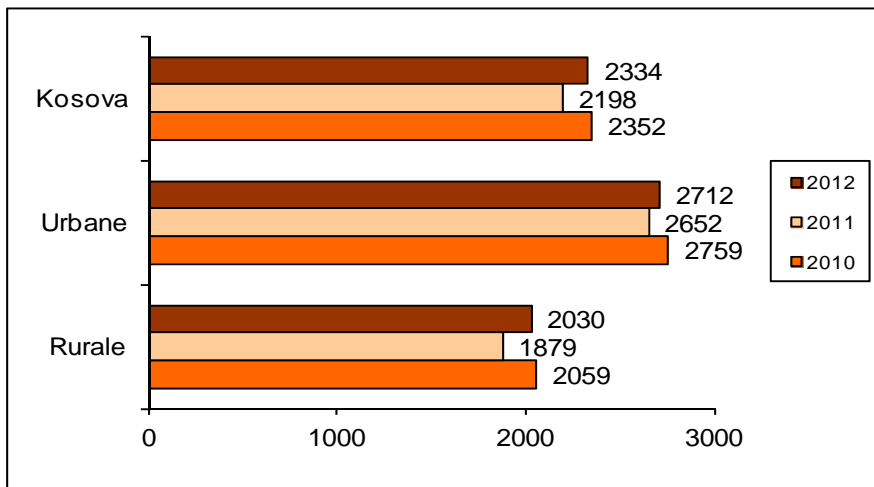
Graf. 4: Pjesëmarrja e ushqimit dhe pijeve joalkoolike në konsumin e përgjithshëm sipas lokalitetit 2010 - 2012 në %

2.3 Banimi

Banimi përbën pjesën e dytë më të madhe të buxhetit të ekonomive familjare me 2.334 € apo 30 përqind të buxhetit të ekonomive familjare, që paraqet një rritje prej 6 përqind krahasuar me vitin 2011. Është vrejtur rritje edhe sipas lokalitet, rreth 2 përqind në vendbanime urbane dhe në ato rurale 8 përqind krahasuar me vitin 2011. Pjesa më e madhe e banimit është "qiraja e vlerësuar". Një pjesë e vogël e ekonomive familjare paguajnë qira. Ushqimi dhe pijet joalkoolike dhe banimi së bashku përbëjnë tre të katërtat apo 75 përqind të buxhetit të ekonomive familjare.

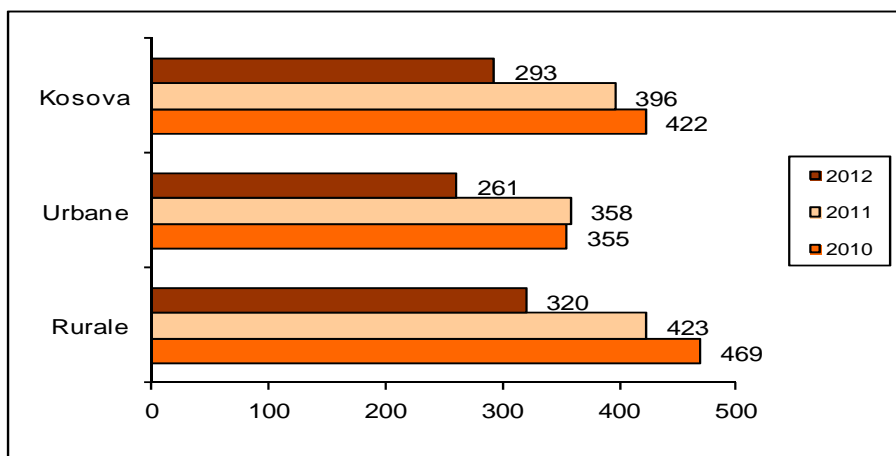
Graf. 5: Shpenzimet për banim të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012 në €

2.4 Transporti

Transporti në vitin 2012 në krahasim me vitin 2011 ka pasur rënie prej 26 përqind. Në vendbanime urbane rënie është shënuar 27 përqind dhe në vendbanime rurale 24 përqind. Pjesa e buxhetit e ndarë për transport në vitin 2012 ka qenë 3 përqind për ekonomitë familjare urbane ndërsa 4 përqind për ato rurale.

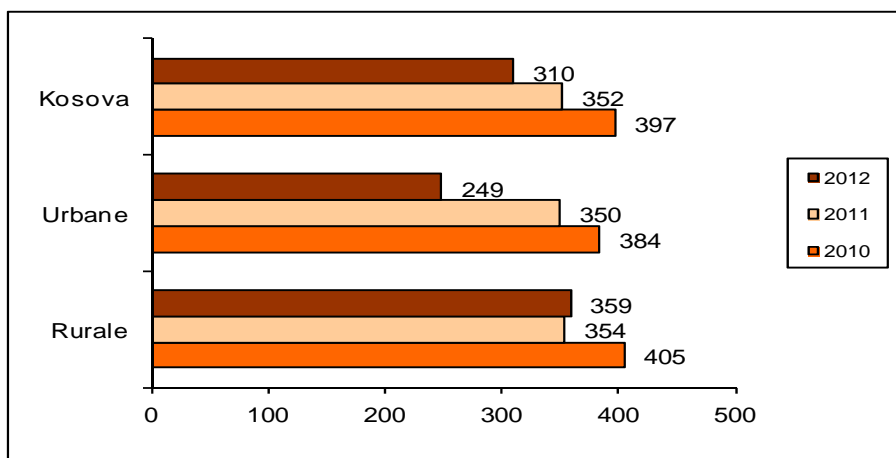
Graf. 6: Shpenzimet e transportit të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012 në €

2.5 Veshmbathjet

Një ekonomi familjare në vitin 2012 mesatarisht ka shpenzuar 310 € për veshmbathje apo 4 përqind të buxhetit në kuadër të buxhetit të përgjithshëm, që paraqet rënie prej rreth 12 përqind në krahasim me vitin 2011. Në vendbanimet urbane rënie ka qenë e dukshme dhe ato rreth 29 përqind, ndërsa në rurale është shënuar një rritje e vogël prej 1 përqind.

Graf. 7: Shpenzimet për veshmbathje të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012 në €

2.6 Alkooli dhe duhani

Në buxhetin e përgjithshëm të ekonomisë familjare në vitin 2012 alkooli dhe duhani marrin pjesë rreth 5 përqind, apo 353 € në vit. Është shënuar rritje e madhe prej 36 përqind të shpenzimeve për konsum të alkoolit dhe duhanit në krahasim me vitin 2011. Trendi i rritjes është paraqitur në total dhe po ashtu edhe në vendbanime urbane (42 përqind) dhe rurale (31 përqind).

Graf. 8: Konsumi i Alkoolit dhe duhanit të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

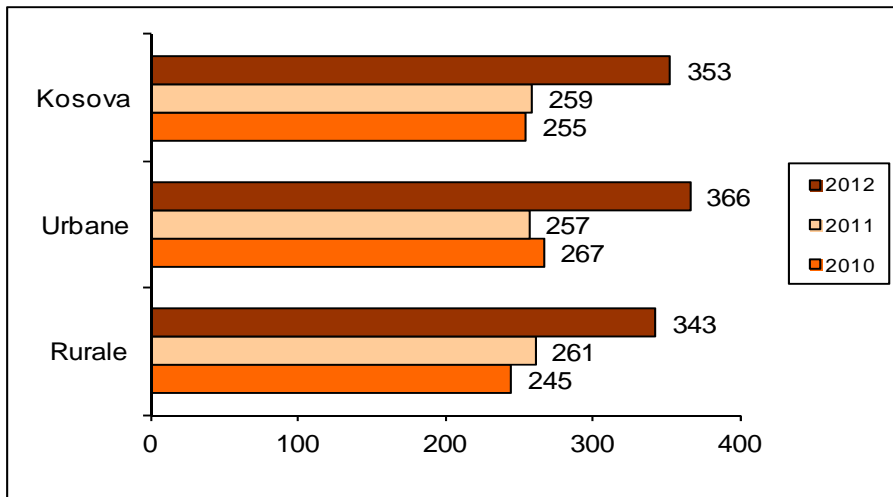

Tabela 4: Përqindja e duhanpirësve në popullatë në vitin 2012 sipas gjinisë dhe konsumit ditor të cigareve, % e popullatës në moshën 10 vjeçare dhe më të moshuara

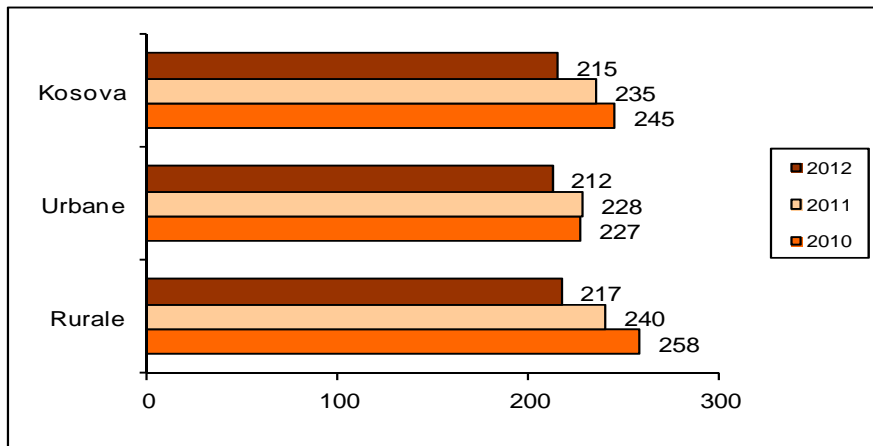
Numri i cigareve	Meshkujt (%)		Femrat (%)		Të gjithë (%)	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
1 deri 10	1	2	1	2	1	2
11 deri 20	18	20	3	5	10	12
21+	3	3	0	0	2	2
Përqindja e duhanpirësve	22	25	4	7	13	16

2.7 Mobiliet

Gjatë viteve 2010, 2011 dhe 2012 ka pasur rënie graduale në shpenzime për mobilie në total dhe në vendbanime rurale. Në vendbanime urbane në vitin 2011 është vërejtur një rritje e vogël në krahasim me vitin 2010, ndërsa në vitin 2012 kemi rënie prej 7 përqind krahasuar me vitin 2011.

Në vitin 2012 ekonomia familjare mesatarisht për mobilie ka shpenzuar rreth 215 € në vit, apo 9 përqind më pak krahasuar me vitin 2011.

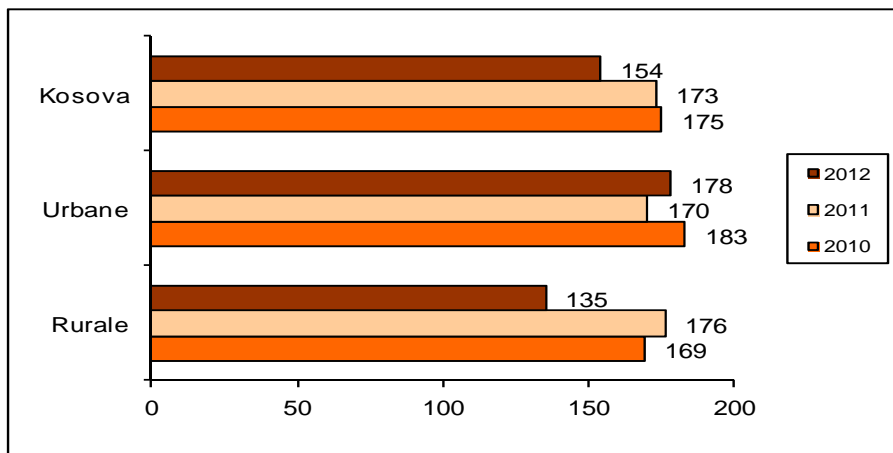
Graf. 9: Mobiliet sipas lokalitetit 2010 - 2012 në €

2.8 Shëndetësia

Shpenzimet për shëndetësi paraqesin një rënie konstante prej vitit në vitë. Në vendbanimet urbane në vitin 2012 krahasuar me vitin 2011 ka qenë një rritje prej 5 përqind. Në vendbanime rurale ka qenë një rritjeje e vogël në vitin 2011, por në vitin 2012 është shënuar rënie prej 23 përqind.

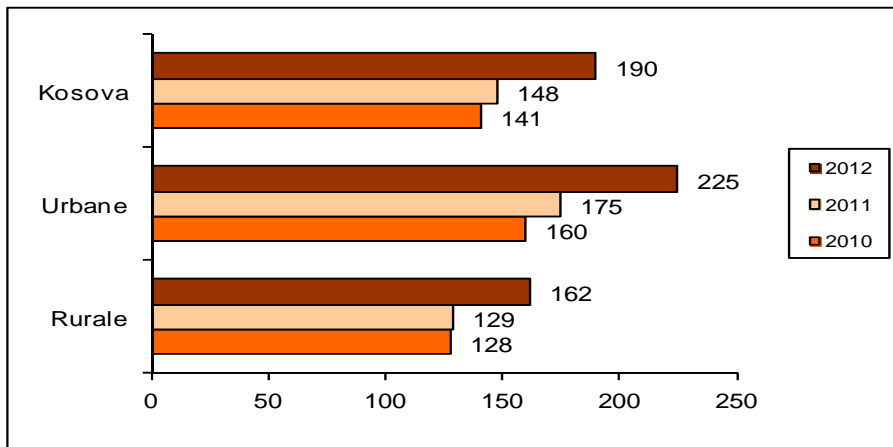
Graf.10: Shpenzimet për shëndetësi të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

2.9 Komunikimi

Në vitin 2012 shpenzimet për komunikim kanë pasur një rritje prej 28 përqind krahasuar me vitin 2011. Trendi i rritjes është paraqitur në total dhe po ashtu edhe në vendbanime urbane (29 përqind) dhe rurale (26 përqind).

Graf. 11: Shpenzimet e komunikimit të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

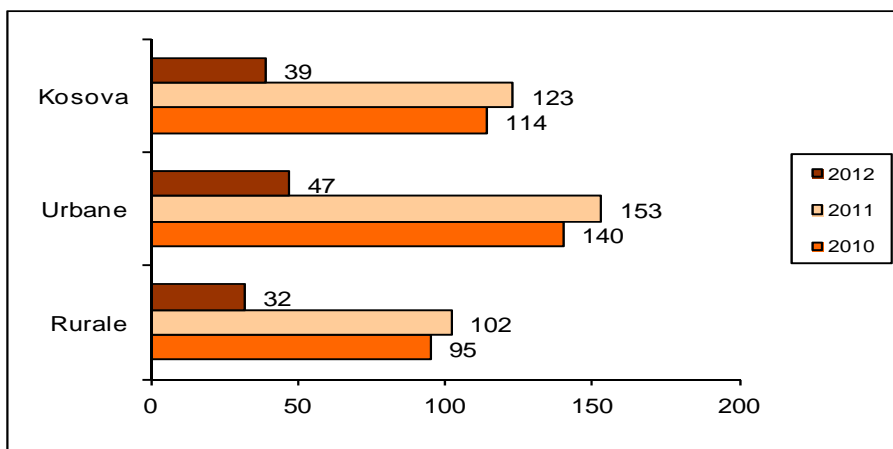

2.10 Rekreacioni

Niveli i shpenzimeve për rekreacion për ekonomitë familjare në nivel të Kosovës, gjatë viteve 2010-2011 ka pasur rritje konstante, ndërsa në vitin 2012 është shënuar rënie të madhe në të gjitha grupet.

Në krahasim me vitin 2011 në vitin 2012 ekonomitë familjare në vendbanime urbane kanë shpenzuar më pak për rekreacion (69 përqind), poashtu edhe në vendbanimet rurale për 69 përqind.

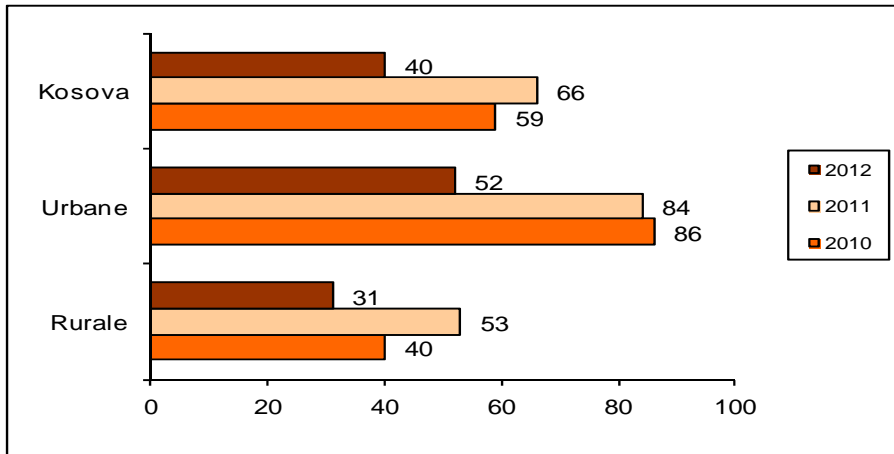
Graf. 12: Shpenzimet për rekreacion sipas lokalitetit 2010- 2012, në €

2.11 Arsimi

Shpenzimet për arsim në 2012 kanë shënuar rënie në të gjitha grupet. Në vendbanime rurale rënia është më e theksuar (42 përqind), në ato urbane rënia ka qenë 38 përqind.

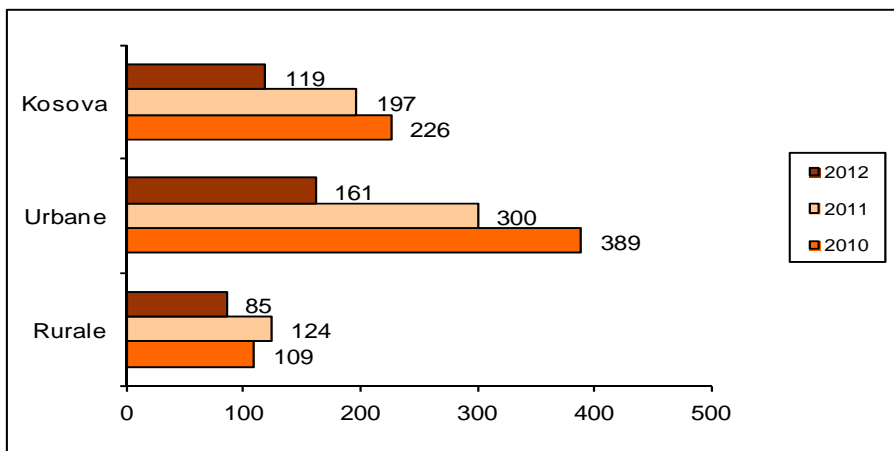
Graf. 13: Shpenzimet për arsim të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

2.12 Hotele dhe restorante

Në vitin 2012 krahasuar me vitin 2011, shpenzimet për hotele dhe restorante kanë shënuar një rënie në total prej 40 përqind dhe poashtu rënie në vendbanime urbane 46 përqind dhe në ato rurale 31 përqind.

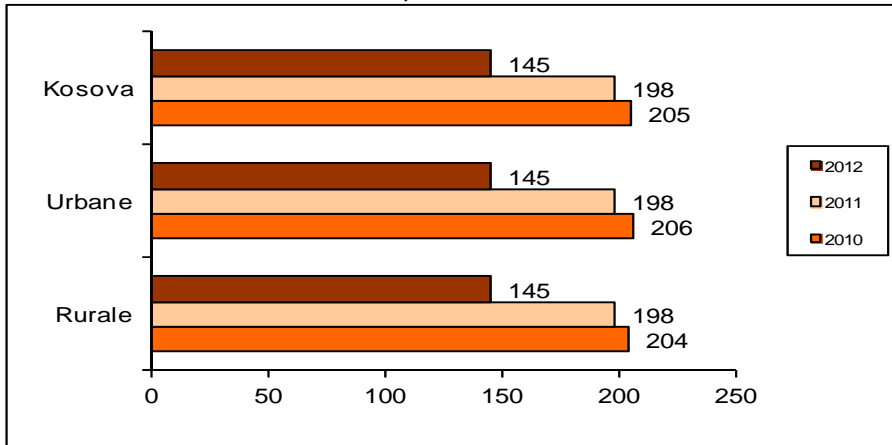
Graf. 14: Shpenzimet për hotele dhe restorante të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

2.13 Mallrat dhe shërbime të tjera

Ky grup është një përzierje e shpenzimeve për mallra dhe shërbime për rregullim të flokëve, mallra për nevoja personale, shpenzime për sigurime dhe shpenzime tjera financiare. Ekonomitë familjare në vitin 2012 krahasuar me vitin 2011 kanë pasur një rënie të shpenzimeve të tjera në të gjitha grupet, rënie prej rreth 27 përqind.

Graf. 15: Shpenzimet tjera të ekonomive familjare sipas lokalitetit 2010 - 2012, në €

3 Të hyrat private në Kosovë 2010 - 2012

3.1 Të hyrat kryesore të ekonomive familjare

Rrogat nga sektori publik janë burimi më i rëndësishëm i të hyrave në Kosovë dhe janë burimi kryesor për rreth një të katrën e ekonomive familjare.

Burimi tjetër i rëndësishëm janë rrogat nga sektori privat si dhe bizneset. Një nga dhjetë ekonomitë familjare jeton nga paratë e dërguara nga jashtë (remitenca).

Shumica e ekonomive familjare kanë burime të përziera të të hyrave, prandaj të hyrat e tanishme japin një pasqyrë të ndryshme.

Tabela 5: Burimi kryesor i të hyrave për ekonomitë familjare në Kosovë, % e ekonomive familjare

Burimi i të hyrave	2011	2012
Rrogat dhe pagat nga sektori publik	25	23
Rrogat dhe pagat nga sektori privat	22	23
Bujqësi	7	5
Të ardhurat nga mëditjet ¹	9	9
Biznese të tjera të ekonomive familjare	12	15
Pensionet	8	8
Të hollat e dërguara nga jashtë	9	10
Të hollat e dërguara nga Kosova	0	0
Ndihma sociale - Kategori I	4	4
Ndihma sociale - Kategori II	2	1
Të tjera ²	2	2
Totali në %	100	100

¹ Të hyrat nga aktivitete të përkohshme.

² Të tjera – Burimi i të hyrave jo të përcaktuara në kategoritë më lartë.

3.2 Burimet e të hyrave individuale

Burimi kryesor i të hyrave janë rrogat nga punësimi i rregullt që përbëjnë gjysmën e të hyrave të përgjithshme.

Burim i dytë janë të hyrat neto nga bizneset që përbëjnë 17 përqind të të hyrave të përgjithshme. Rreth 6 përqind janë fituar nga puna e përkohshme.

Burimi tjetër i rëndësishëm janë paratë e gatshme të dërguara nga jashtë (remitenca) nga pjesëtarët e ekonomive familjare 2 përqind më një shtesë prej 8 përqind nga persona tjerë jashtë vendit. Pensionet nga Kosova përbëjnë 6 përqind dhe pensionet nga jashtë 3 përqind.

Rrogat nga punësimi i rregullt janë më të rëndësishme për femrat sesa për meshkujt.

Pensionet nga Kosova me 13 përqind krahasur me vetëm 4 përqind për meshkuj përbëjnë burimin e dytë më të rëndësishëm të të ardhurave për femrat. Burimi i tretë i rëndësishëm për femrat janë paratë e gatshme nga jashtë me 11 përqind krahasuar me 10 përqind për meshkujt.

Tabela 6: Burimet e të hyrave individuale në Kosovë, viti 2012, % e të hyrave

Burimi i të hyrave	Meshkuj	Femra	Të gjithë
Rrogat dhe pagesat e fituara në Kosovë, neto pa tatim	51	59	52
Të ardhurat nga mëditjet	7	1	6
Qiraja, dividendë, interesi (nga kursimi në bankë)	2	1	2
Benefitet për mirëqenie sociale	1	3	2
Pensionet nga Kosova	4	13	6
Pensionet nga jashtë Kosovës	3	4	3
Të hollat e dërguar në para të gatshme nga Kosova	0	1	0
Neto të ardhurat nga biznesi vetanak në Kosovë	20	4	17
Para të gatshme të dërguara nga jashtë nga anëtarët aktual/prezent/(pagat, transferet, etj)	2	2	2
Para të gatshmet dërguara nga diaspora nga persona të tjera	8	9	8
Të hyrat nga bujqësia	1	0	1
Të tjera	1	3	1
Totali në %	100	100	100
Totali në milion €	1,206	291	1,497

Arsimimi ka ndikim kryesor në burimet e të hyrave. Arsimimi më i madh shpie në më shumë të ardhura nga punësimi i rregullt. Ata me shkollë fillore apo më pak, në masë të konsiderueshme duhet të jetojnë nga mbështetja nga jashtë, pensionet, mëditjet dhe biznesi vetanak.

Tabela 7: Burimet e të hyrave sipas nivelit më të lartë të arsimimit, viti 2012 (%)

Burimi i të ardhurave	Me arsim fillor	Me arsim të mesëm	Me universitet e më të lartë
Pagat nga punësimi i rregullt	21	57	77
Të ardhurat nga mëditjet	12	6	2
Qiraja, dividendë, interesi (nga kursimi në bankë)	2	2	1
Benefitet për mirëqenie sociale	4	1	0
Pensionet nga Kosova	17	2	2
Pensionet nga jashtë Kosovës	7	2	1
Të hollat e dërguar në para të gatshme nga Kosova	1	0	0
Neto të ardhurat nga biznesi vetanak në Kosovë	11	21	13
Para të gatshmet dërguara nga jashtë nga anëtarët aktual/prezent/(pagat,transferet, etj)	5	1	1
Para të gatshme të dërguara nga diaspora nga persona të tjerë	17	6	3
Të hyrat nga bujqësia	1	0	0
Të tjera	2	2	0
Totali në %	100	100	100

3.3 Të ardhurat sipas strukturës gjinore

Femrat kanë të hyra më të ulëta në krahasim me meshkujt, si grup dhe si mesatare individuale. Si shpjegim mund të jetë vëllimi i ndryshëm i punëve sesa pagat e padrejta. Prej të hyrave mesatare nga punësimi 12 mujor prej 50 përqind, meshkujt fitojnë 8 përqind më shumë se femrat.

Tabela 8: Të ardhurat mesatare vjetore sipas gjinisë për të punësuarit me punësim 12 mujor, në €

Të ardhurat	Paga vjetore mesatare e meshkujve me punësim 12 mujor	Paga vjetore mesatare e femrave me punësim 12 mujor	Përqindja e të punësuarëve me punësim 12 mujor
Të ardhurat për punësim 12 mujor	3,753 €	3,722 €	50%
Të punësuarit me arsim fillor 12 mujor	2,916 €	2,548 €	53%
Të punësuarit me arsim të mesëm 12 mujor	3,532 €	3,188 €	52%
Të punësuarit me arsim të lartë 12 mujor	5,047 €	4,651 €	51%

4 Kushtet e jetesës dhe Përballueshmëria

4.1 Pronësia sipas strukturës gjinore dhe nën hipotekë

Tabela 9: Pronësia në vitin 2012 sipas gjinisë, në %

Pronar i shtëpisë (banesës)	%
Mashkull	96
Femër	4

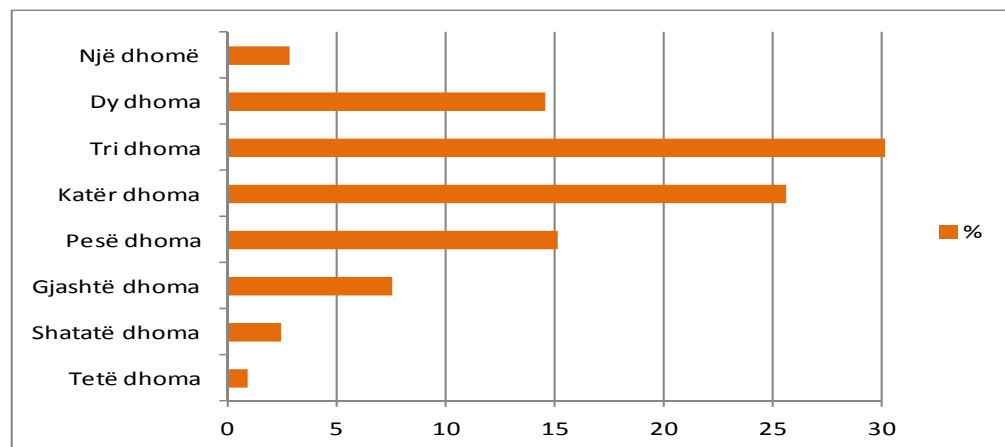
Sipas të dhënave të tabelës 9 vërehet tradita që mashkulli të jetë pronar i shtëpisë ose banesës.

Tabela 10: Shtëpitë/banesat nën hipotekë në vitin 2012, në %

Shtëpitë/banesat nën hipotekë	%
Jo nën hipotekë	97
Nën hipotekë	3

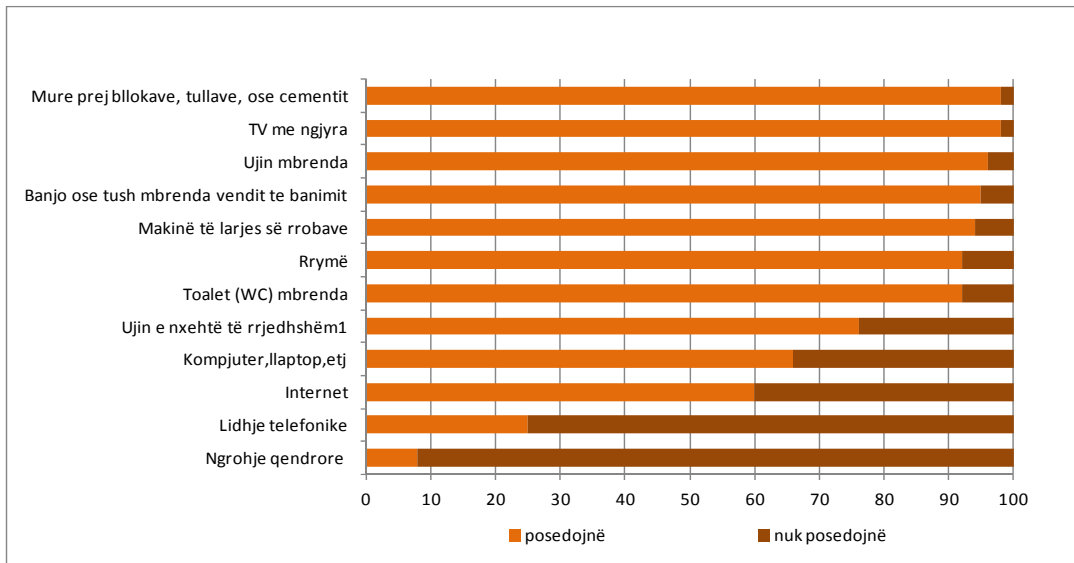
4.2 Posedimi i dhomave dhe pajiseve/shërbimeve

Graf. 16: Posedimi i dhomave në ekonomi familjare në vitin 2012 , në %

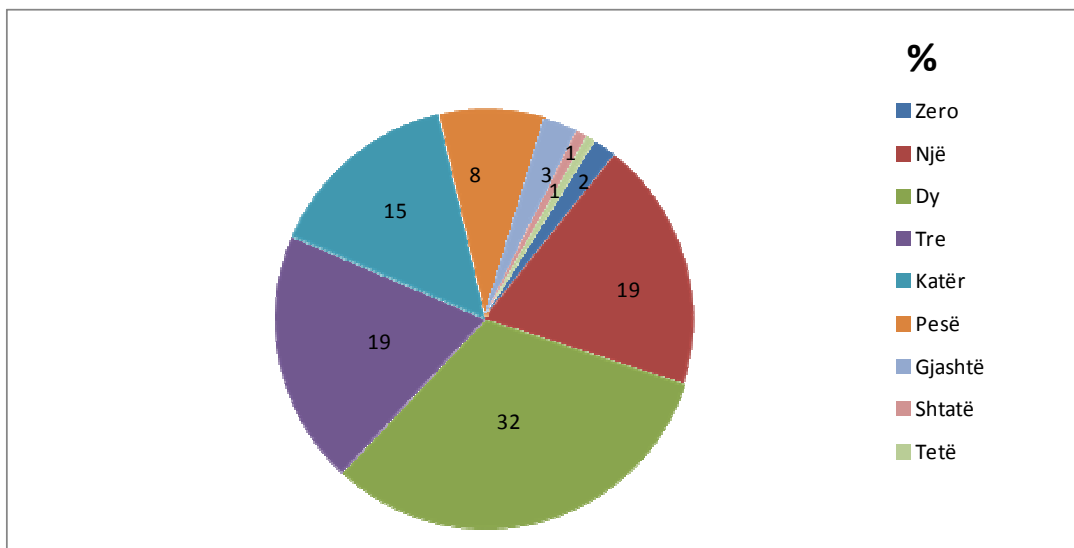
Është dukuri që ekonomitë familjare në shumë raste të përdorin kuzhinën si njërin prej dhomave për shkak të kushteve jo të mira (standardeve).

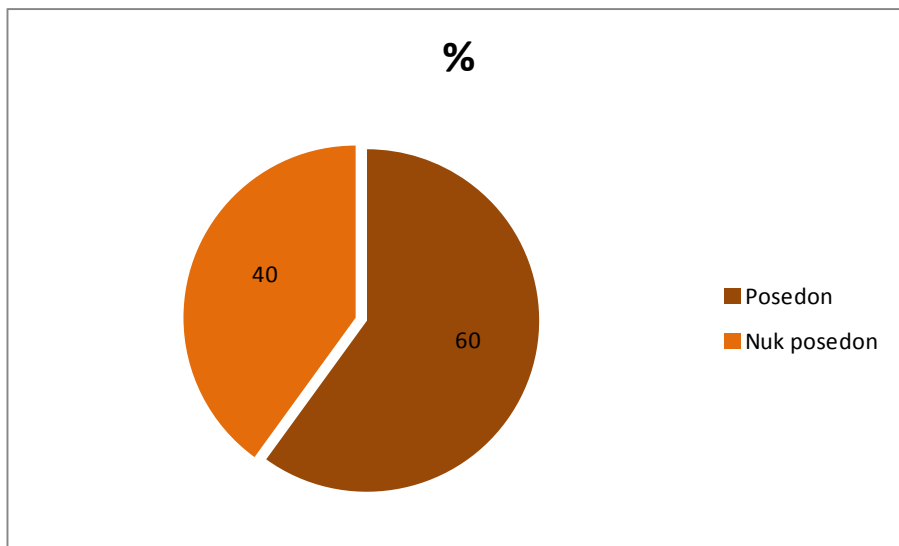
Graf. 17: Posedimi i pajisjeve/shërbimeve për banim në ekonomi familjare në vitin 2012 , në %

¹ Ujin e nxehtë të rrjedhshëm prej ujëngrohësit (bojlerit)

Graf. 18: Posedimi i telefonave mobil (celularë) në ekonomi familjare në vitin 2012 , në %

Graf. 19: Posedimi i veturave në ekonomi familjare në vitin 2012 , në %

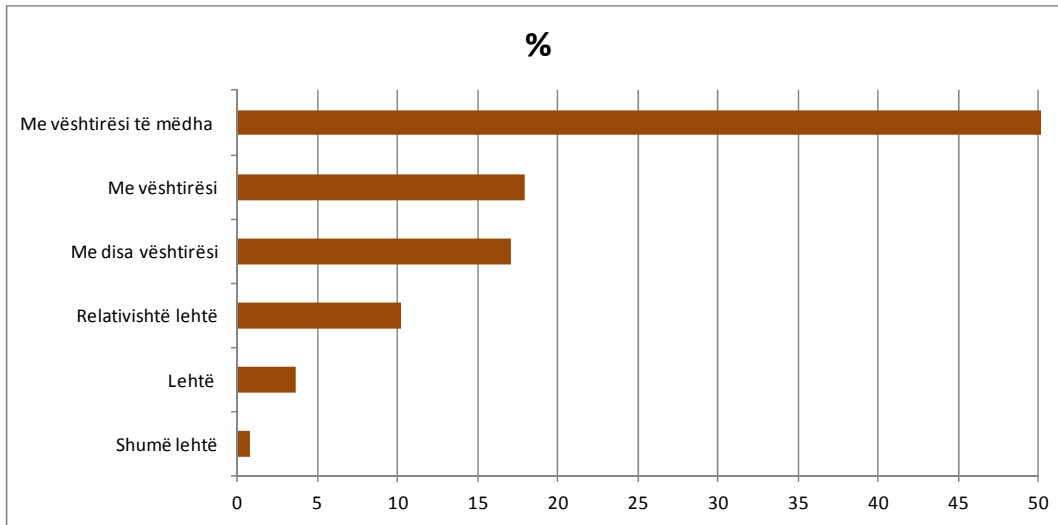
4.3. Përballueshmëria

Ekonomitë familjare shpesh nuk janë në gjendje të paguajnë në kohë pagesat siç janë qiraja, kreditë, tatimet, shpenzimet komunale - faturat, mirëmbajtje të rregullta etj. Gjatë viti 2012, 48 përqind e ekonomive familjare dy here ose më shume nuk kanë mundur të përballojnë pagesat.

Tabela: 11 Jo-përballueshmëria e pagesave nga ekonomi familjare në vitin 2012 , në %

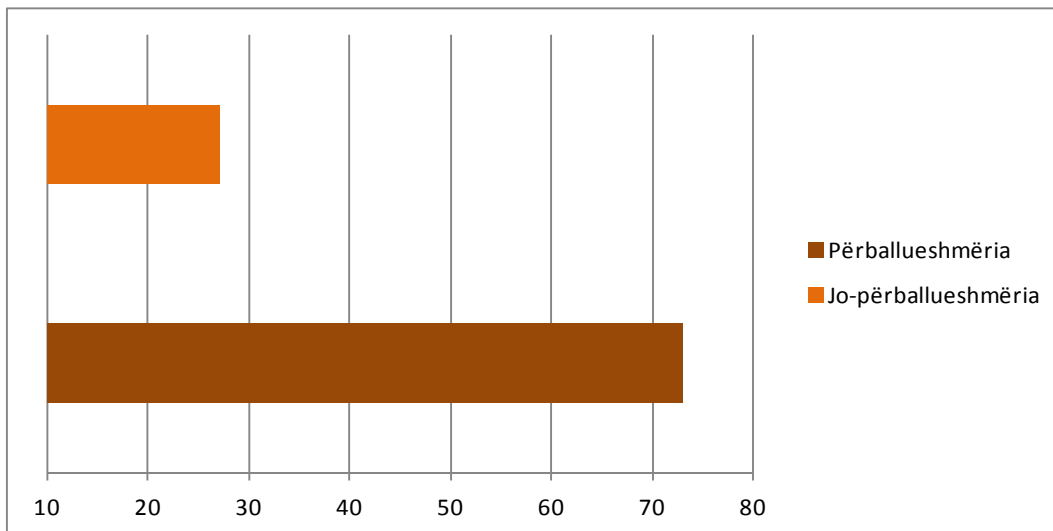
Jo-përballueshmëria e pagesave:	%
Po, një herë	20
Po, dy here ose më shumë	48
Jo	32

Graf. 20: Përballueshmëria e një shpenzimi të papritur prej 500 € 2012 në %

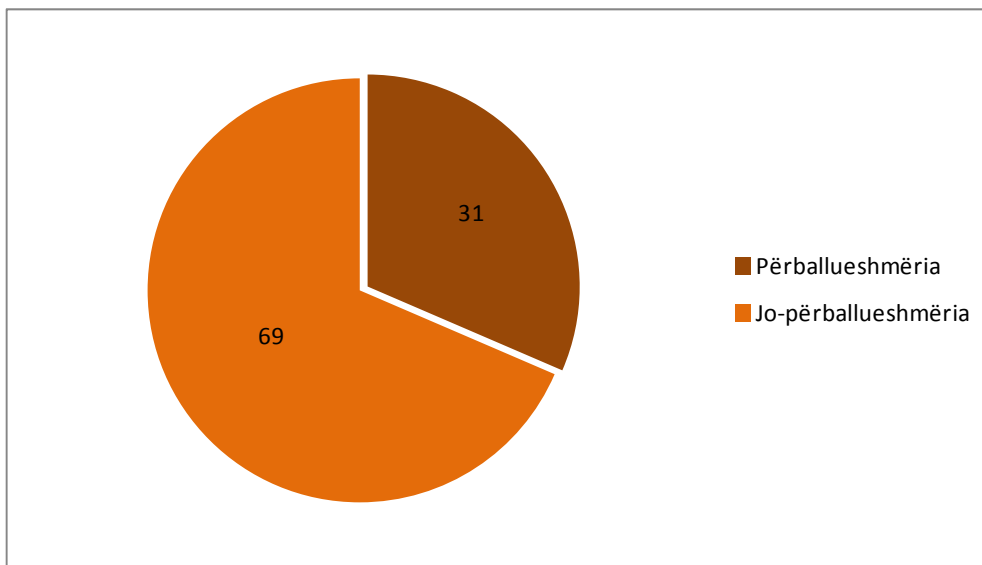

Gjysma e ekonomive familjare në Kosovë gjatë vitit 2012 kanë deklaruar se nuk kanë qenë në gjendje të përballojnë një shpenzim të papritur prej 500 € përmes burimeve vetanake.

Graf. 21: Përballueshmëria ngrohjes së shtëpisë/banesës në mënyrë adekuate gjatë dimrit, %

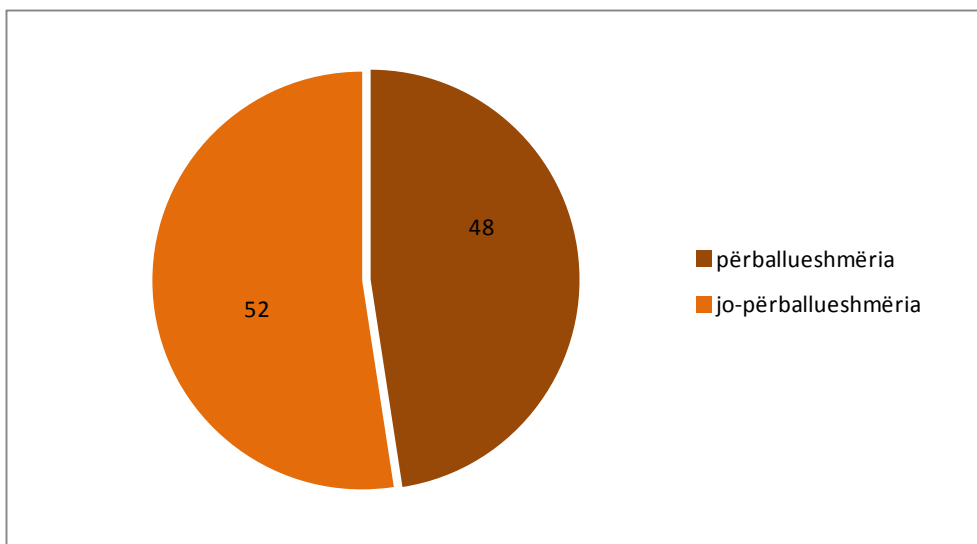

Graf. 22: Përballueshmëria e një pushimi vjetor njëjavorë jashtë shtëpisë, 2012 në %

Në vitin 2012, më shumë se dy të tretat e ekonomive familjare nuk kanë qenë në gjendje të përballojnë një pushim vjetor njëjavor.

Graf. 23: Përballueshmëria e shujtës me mish, pula, peshqi (ose ushqim vegjetarian), 2012 në %

Më shumë se gjysma e ekonomive familjare në Kosovë në vitin 2012, nuk kanë qenë në gjendje të përballojnë të ushqyerit çdo të dytën ditë shujtën me mish, pula, peshqi apo ushqim vegjetarian.

5 Konkluzione

Përmes ABEF-it, ASK-ja respektivisht DSS është munduar të plotësoj vakum në mungesë të informacioneve në fushën e standardit jetësor të ekonomive familjare dhe Anketa e Buxhetit të Ekonomive Familjare është e mirëseardhur për ofrimin e këtyre të dhënave. Qëllimi kryesor i këtij raporti është vlerësimi i konsumit të ekonomive familjare, të ardhurat dhe kushtet e jetesës në nivel vendi për vitin 2012. Ky raport pasqyron të dhëna për vitet 2010-2012.

Analizat e ABEF 2012 tregojnë se në Kosovë konsumi i përgjithshëm ka pasur rritje prej 19 %, gjithashtu rritje tek konsumi për ekonomi familjare 9 %, dhe për kokë banori rreth 14%. (Tabela 1). Ekonomitë familjare në Kosovë pjesën më të madhe të konsumit e kanë shpenzuar për ushqim, banim, alkohol dhe duhan, transport dhe veshmbathje (Tabela 2). Tek shpërndarja e ushqimit në konsum në vitin 2012 dominon konsumi i mishit, bukës dhe drithërave, dhe qumështi, djathi dhe vezët. (Tabela 3) Në konsumin e familjes kosovare është i rëndësishëm konsumi vetanak me 6 % edhe pse ka pasur rënie prej 1 % krahasuar me vitet paraprake.

Tek ekonomitë familjare urbane dominon konsumi për ushqim, banim, alkoholi dhe duhani, ndërsa tek ato rurale dominon konsumi për ushqim, banim, veshmbathje dhe alkohol dhe duhan (Tabela A1) .

Ekonomitë familjare në të cilat kryefamiljari ka arsim të lartë krahasuar me ato ku ai ka shkollim të mesëm, fillor apo më pak pothuajse në të gjitha grupe po e ndajnë pjesën e buxhetit më shumë (Tabela A1).

Pjesë e këtij raporti janë edhe burimi kryesor i të hyrave të ekonomive familjare dhe të hyrave individuale (Kapitulli 3). Sipas rezultateve të ABEF 2012 burim i rëndësishëm i të hyrave të ekonomive familjare janë rrogat nga sektori publik dhe ai privat, pastaj të hyrat nga biznesi vetanak dhe të hyrat nga Kosova dhe jashtë (Tabela 5).

Siç vërehet në Tabelën 6 Burimet e të hyrave individuale, pjesën më të madhe të të hyrave e përbëjnë rrogat nga punësimi i rregullt që përfaqësojnë gjysmën e të hyrave të përgjithshme, ndërsa burimi i dytë janë të hyrat nga bizneset. Po ashtu rol të rëndësishëm kanë edhe paratë e dërguara nga jashtë (remitencat) dhe pensionet.

Te të hyrat individuale vërehet se personat me arsim më të lartë burim kryesor e kanë pasur punësimin e rregullt, ndërsa ata me arsim fillor apo më pak orientoheshin tek pensionet, mbështetja nga jashtë, mëditjet dhe biznesi vetanak. (Tabela 7)

Në bazë të dhënave të kushteve të jetesës (Kapitulli 4), ekonomitë familjare në vitin 2012 mesterisht posedojnë 4 dhoma në përdorim (Graf 16). Vetëm 8 përqind posedojnë sistem të ngrohjes qendrore, lidhje telefonike posedojnë një e katërta e ekonomive familjare ndërsa lidhje interneti 60 përqind dhe kompjuter/lloptop 66 përqind (Graf 17).

Rreth 50 përqind e ekonomive familjare dy herë ose më shumë gjatë vitit nuk kanë qenë në gjendje të paguajnë në kohë pagesat e tyre, po ashtu 50 përqind të ekonomive një shpenzim të papritur në vlerë të 500€ përmes burimeve vetanake e kanë përballuar me vështirësi të mëdha.

Shtojcat

Tabela A1: Konsumi vjetor i ekonomive shtëpiake në Kosovë 2011-2012 sipas konsumit, lokalitetit dhe arsimit të kryefamiljarëve të ekonomive familjare, € dhe % konsumit të përgjithshëm

Vitet	Ushqimi	Alkool dhe duhan	Veshmbathje	Banim	Mobilje	Shëndetësi	Transport	Komunikim	Rekreacion	Arsim	Hotele dhe restorante	Të tjera	Totali €
Kosovë													
2010	2 519	255	397	2 352	245	175	422	141	114	59	226	205	7 110
2011	2 665	259	352	2 198	235	173	396	148	123	66	197	198	7 010
2012	3 465	353	310	2 334	215	154	293	190	39	40	119	145	7 657
Urbane													
2010	2 432	267	384	2 759	227	183	355	160	140	86	389	206	7 588
2011	2 567	257	350	2 652	228	170	358	175	153	84	300	198	7 492
2012	3 407	366	249	2 712	212	178	261	225	47	52	161	145	8 015
Rurale													
2010	2 582	245	405	2 059	258	169	469	128	95	40	109	204	6 763
2011	2 734	261	354	1 879	240	176	423	129	102	53	124	198	6 671
2012	3 511	343	359	2 030	217	135	320	162	32	31	85	145	7 370
Kryefamiljari me arsim fillor apo më pak													
2010	2 392	242	346	2 057	221	177	347	113	71	30	91	188	6 275
2011	2 586	271	305	1 886	210	172	318	126	81	43	85	182	6 266
2012	3 320	371	295	2 085	191	140	225	150	30	24	60	115	7 005
Kryefamiljari me arsim të mesëm													
2010	2 464	277	379	2 437	253	161	425	144	156	71	236	210	7 185
2011	2 666	266	369	2 278	246	162	409	151	131	58	193	194	7 122
2012	3 422	339	296	2 316	209	161	318	197	39	45	114	152	7 608
Kryefamiljari me arsim të lartë													
2010	2 864	224	558	3 005	302	177	600	215	209	109	564	253	9 080
2011	2 882	210	438	2 849	273	205	576	201	220	150	518	250	8 773
2012	4 013	352	399	3 101	298	171	408	283	63	70	300	208	9 666

Tabela A2: Konsumi vjetor i ekonomive familjare në Kosovë 2010-2012, sipas 5 rupeve kryesore të konsumit, lokalitetit dhe arsimit të kryefamiljarëve të ekonomive familjare, në %

Vitet	Ushqimi	Alkool dhe duhan	Veshmbathje	Banim	Mobilje	Shëndetësi	Transport	Komunikim	Rekreacion	Arsim	Hotele dhe restorante	Të tjera	5 grupet kryesore ¹ %
Kosovë													
2010	35	4	6	33	3	2	6	2	2	1	3	3	84%
2011	38	4	5	31	3	2	6	2	2	1	3	3	84%
2012	45	5	4	30	3	2	4	2	1	1	1	2	88%
Urbane													
2010	32	4	5	36	3	2	5	2	2	1	5	3	82%
2011	34	4	5	35	3	2	5	2	2	1	4	3	83%
2012	42	4	3	34	3	2	3	3	1	1	2	2	86%
Rurale													
2010	38	4	6	30	4	3	7	2	1	1	2	3	85%
2011	41	4	5	28	4	3	6	2	1	1	2	3	84%
2012	48	5	5	28	3	2	4	2	0	0	1	2	90%
Kryefamiljari me arsim fillor apo më pak													
2010	38	4	6	33	4	3	6	2	1	0	1	3	87%
2011	41	4	5	30	3	3	5	2	2	1	1	3	85%
2012	47	5	4	30	3	2	3	2	1	0	1	2	89%
Kryefamiljari me arsim të mesëm													
2010	34	4	5	34	4	2	6	2	2	1	3	3	83%
2011	37	4	5	32	3	2	6	2	2	1	3	3	84%
2012	45	4	4	30	3	2	4	3	1	1	1	2	87%
Kryefamiljari me arsim të lartë													
2010	32	2	6	33	3	2	7	2	2	1	6	3	81%
2011	33	2	5	32	3	2	7	2	3	2	6	3	79%
2012	41	4	4	32	3	2	4	3	1	1	3	2	85%

¹ Këtu janë përfshirë pesë grupet kryesore të konsumit (ushqimi, banimi, transporti, veshmbathjet, alkooli dhe duhani)

Agjencia e statistikave të Kosovës

përshkrim i shkurtër

Agjencia e statistikave të Kosovës është institucion profesional i cili merret me grumbullimin, përpunimin dhe publikimin e të dhënave zyrtare të statistikave. Si i tillë vepron që nga viti 1948 i cili ka kaluar nëpër disa faza historike, i strukturuar sipas rregullimit shtetëror të asaj kohe.

Më 2 Gusht 1999, Agjencioni ka rifilluar punën e vet profesionale (pas 9 viteve të ndërprerjes të të gjitha serive statistikore në dëm të interesit të Kosovës), si institucion i pavarur në kuadër të Ministrisë së Administratës Publike. Që nga data 12.12.2011 ky Agjencion vepron në kuadër të Kryeministrisë së Kosovës. Agjencioni financohet nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës por edhe nga donatorët për projekte të veçanta dhe për ndihmë teknike profesionale.

Agjencia e statistikave të Kosovës vepron sipas Ligjit Nr. 04/L-036 i cili ka hyrë në fuqi me 12.12.2011. Plani zhvillimor strategjik 2009-2013 është në implementim afatmesëm për zhvillimin e sistemit statistikor në korrelacion me Statistikat e Bashkësisë Evropiane (EUROSTAT-it).

Agjencia e statistikave të Kosovës ka këtë strukturë organizative: **Departamentet prodhuese**; (Departamenti i statistikave ekonomike dhe llogarive kombëtare, Departamenti i statistikave të popullsisë, Departamenti i statistikave të bujqësisë dhe mjedisit, dhe Departamenti i statistikave sociale. **Departamentet mbështetëse**; (Departamenti i metodologjisë dhe teknologjisë informative, Departamenti i administratës. **Në kuadër të Agjencionit vepron edhe**; Zyra për regjistrimin e popullsisë ekonomike familjare dhe banesave si dhe **Zyrat Rajonale**; Gjakovë, Gjilan, Mitrovicë, Pejë, Prizren, Prishtinë, dhe Ferizaj

Numri i të punësuarve dhe buxheti akoma janë të limituar. Të punësuar janë gjithsej 134 punëtorë, prej tyre, 96 (71.6%) në seli të Agjencionit , gjersa në Zyrat Rajonale, 38 (28.4%), Enti ka këtë strukturë kualifikuese, 65.4% me shkollim universitar ndaj 34.6% me shkollim të mesëm.

Kemi bashkëpunim profesional dhe teknik me të gjitha Ministrinë e Qeverisë së Kosovës, sidomos me Ministrin e Ekonomisë dhe Financave, Bankën Qendrore të Kosovës, me institucionet ndërkombëtare, EUROSTAT-in, Fondin Monetar Ndërkombëtare, Bankën Botërore, SIDA e Suedisë, DFID, UNFPA, UNDP, UNICEF, dhe me statistikave të shteteve në rajon.

Agjencia e Statistikave të Kosovës mbulon gati krejtësisht territorin e Republikës së Kosovës, duke u organizuar në strukturimin e qarqeve statistikore dhe njësive raportuese si njësi bazë dhe të vetme në shkallë vendi nga të cilat merr informatat e dorës së parë. Te gjitha anketat e zhvilluara në terren përdorin shtrirjen e mostrës në këto qarqe statistikore por edhe metodologjinë sipas rekomandimeve ndërkombëtare. Gjatë grumbullimit të të dhënave statistikore dhe raporteve nga njësitë raportuese angazhohen; profesionistë, teknikë, administratorë, civilë të zyrave të vendit, regjistruar terreni nga Zyrat Rajonale etj.

Kemi realizuar me sukses në vitin 2011 projektin e Regjistrimit të Popullsisë Ekonomike Familjar dhe banesave, i cili regjistrim nuk është realizuar që nga viti 1981. Rezultatet e fituara nga ky regjistrim do të kenë një rol të rëndësishëm për hartimin e Politikave zhvillimore.

Misioni i Agjencionit; të përmbush nevojat e shfrytëzuesve me të dhëna statistikore kualitative, objektive, në kohë dhe hapësirë në mënyrë që shfrytëzuesit të kenë bazë të besueshme që të bëjnë analiza të rregullta në interes të planifikimit dhe zhvillimit gjatë hartimit të projekteve në shkallë vendbanimi, komune dhe vendi. Të përkrah institucionet qeveritare, institutet, shkencën, akademinë , bizneset si dhe hulumtuesit e pavarur etj. në mënyrë që t'u sigurojë informata të duhura për vendim-marrësit si dhe përdoruesit tjerë në Kosovë.

- **Adresa: AGJENCIA E STATISTIKAVE TË KOSOVËS,**
Rr. "Zenel Salihu", nr. 4, 10000 Prishtinë
- **Telefoni:** +381 (0) 38 200 31 104
Kryeshafi Ekzekutiv: +381 (0) 38 200 31 112
- **Fax::** +381 (0) 38 235 033
- **E-mail:** social@rks-gov.net
- **Ueb-faqe:** <http://esk.rks-gov.net>